Document made available under the Patent Cooperation Treaty (PCT)

International application number: PCT/SE05/000270

International filing date: 25 February 2005 (25.02.2005)

Document type: Certified copy of priority document

Document details: Country/Office: SE

Number: 0400503-9

Filing date: 01 March 2004 (01.03.2004)

Date of receipt at the International Bureau: 10 March 2005 (10.03.2005)

Remark: Priority document submitted or transmitted to the International Bureau in

compliance with Rule 17.1(a) or (b)

Intyg Certificate

Härmed intygas att bifogade kopior överensstämmer med de handlingar som ursprungligen ingivits till Patent- och registreringsverket i nedannämnda ansökan.

This is to certify that the annexed is a true copy of the documents as originally filed with the Patent- and Registration Office in connection with the following patent application.

- Cargine Engineering AB, Helsingborg SE (71) Sökande Applicant (s)
- 0400503-9 (21) Patentansökningsnummer Patent application number
- (86) Ingivningsdatum Date of filing

2004-03-01

Stockholm, 2005-03-02

För Patent- och registreringsverket For the Patent- and Registration Office

Avgift

Cunilla Larsson

Fee

Metod för generering av tryckpulser, tryckpulsgenerator och en med en sådan försedd kolvmotor

TEKNISKT OMRÅDE

5

15

20

Den föreliggande uppfinningen avser en metod för generering av tryckpulser enligt ingressen till patentkravet 1.

Den avser även en tryckpulsgenerator enligt ingressen till patentkravet 7, samt en med en sådan försedd kolvmotor.

Tryckpulserna som genereras medelst en första fjäder, som kan vara en tryckfluidfjäder eller mekanisk fjäder, används lämpligen för styrning och drivning av en inlopps- eller utloppsventil till förbränningskammaren hos en förbränningsmotor. Den tryckpulsöverförande kroppen kan då vara en integrerad del av en sådan ventil, lämpligen ett med ventilen förbundet skaft i det fall att tryckfluidet är en vätska, eller en med ett ventilskaft förbunden, i en cylinder driven kolv, i det fall att tryckfluidet är en gas. Alternativt kan den vara separat och anordnad att verka mot ett befintligt ventilskaft. Tryckpulsgeneratorn och metoden för styrning av denna kan användas för att styra ventilernas lyfthöjd, det vill säga hur mycket de ska öppna, samt deras öppningstider, det vill säga vid vilken vevvinkelgrad som öppning och stängning ska ske.

25

30

Tryckpulser som genereras medelst en tryckpulsgenerator kan även användas för att styra rörelserna hos en kolv (VCR-kolv) för variation av cylindervolymen hos en förbränningskammare i en förbränningsmotor. I det fall att den första fjädern är en tryckfluidfjäder och fluidet är en vätska är därvid den tryckpulsöverförande kroppen lämpligen ett skaft som är förbundet med en sådan kolv, varvid kolven är fram- och återskjutbart anordnad i en med förbränningskammaren

förbunden cylinder. Om tryckfluidet är en gas, kan denna tillåtas verka direkt mot kolven på motsatt sida om dennas mot förbränningskammaren vända sida. Den fjäderbelastning som den tryckpulsöverförande kroppen därvid är utsatt för i riktning mot tryckpulsgeneratorns kammare kan då vara en direkt verkan av det gastryck som råder i nämnda cylinder, och kan men behöver således inte vara åstadkommen av en fysisk fjäder.

Lämpligen inbegriper tryckpulsgeneratorn en styrenhet som elektroniskt och baserat på den tryckpulsöverförande kroppens läge eller till
exempel en kolvmotors kolvläge (vevvinkelgrad) styr ventiler för reglering av tryckfluidets flöde och därmed tryckpulsernas initiering.

Begreppet ledning, som det används i denna ansökan, ska betraktas i vid mening, och kan således innefatta en rörledning eller en ledning i form av en i ett materialstycke anordnad kanal.

Uppfinningen är baserad på insikten om att en fjäder för förskjutning av en tryckpulsöverförande kropp, oavsett om den är av tryckfluidtyp eller mekanisk typ, kan förspännas och utlösas genom en lämplig styrning av ett tryckfluidflöde i en tryckfluidkrets.

UPPFINNINGENS BAKGRUND

15

20

Det är känt att med hjälp av en hydraulisk tryckpulsgenerator styra och driva fjäderbelastade tallriksventiler (poppet valves) hos förbränningsmotorer, härefter benämnda motorventiler. Till exempel är det genom US 6 067 946 känt att öppna en motorventil genom applicering av ett hydrauliskt tryck på en med ventilen förbunden kolv. Det hydrauliska trycket kommer från antingen en högtryckskälla eller en lägtryckskälla. Appliceringen av hydraultrycket görs medelst en tryckstyrningsanordning baserat på signaler som mottas från ett

elektroniskt styrorgan. Hydraultrycket appliceras på ett sätt som ska minimera den energi som fordras för aktiveringen av ventilen under det att ventilens tröghetsmoment utnyttjas. Det beskrivna systemet innefattar medel för öppning/brytning av kommunikationen mellan högtryckskällan och den kammare i vilken kolven är anordnad och medel för öppning/brytning av kommunikationen mellan lågtryckskällan och nämnda kammare.

5

10

15

20

25

30

Den i US 6 067 946 beskrivna metoden innebär att högtryckskällan bringas att kommunicera med kammaren under det att ventilen förskjuts i en riktning ut ur kammaren, det vill säga till ventilens öppningsläge. När ventilen närmar sig ett maximalt öppet läge stängs kommunikationen mellan kammaren och högtryckskällan och öppnas i stället kommunikationen mellan kammaren och lågtryckskällan. På så vis åstadkoms en bromsning av ventilen innan den når sitt så kallade bortaläge. När ventilen väl nått detta läge kan den låsas i detta genom att bägge de nämnda kommunikationerna bryts. När ventilen ska återgå till sitt stängda läge öppnas åter kommunikationen mellan lågtryckskällan och kammaren, varvid den förspända fjäderkraften förskjuter kolven in i kammaren. När ventilen är nära sitt stängda läge, hemmaläget, öppnas kommunikationen mellan högtryckskällan och kammaren och bryts kommunikationen mellan lågtryckskällan och kammaren. På så vis åstadkoms en bromsning av rörelsen i denna riktning. När ventilen nått sitt hemmaläge kan bägge kommunikationerna brytas för att hålla ventilen i detta läge. På så vis styrs ventiltiden.

En nackdel med denna tidigare teknik är att den hydraulvätska som kommer från högtryckskällan och används för utskjutningen av ventilen till dess öppna läge nästan hela tiden leds vidare till lågtryckskällan, varigenom energiförluster uppkommer.

SYFTET MED UPPFINNINGEN

10

15

20

25

30

Ett syfte med den föreliggande uppfinningen är att tillhandahålla en metod och en tryckpulsgenerator som gör det möjligt att minimera energiförluster i samband med tryckpulsgenerering, i synnerhet i samband med förskjutning av en motorventil hos en förbränningsmotor mellan sina öppna och stängda positioner eller förskjutning av en VCR-kolv mellan önskade positioner i samband med driften hos en förbränningsmotor till vars förbränningskammare nämnda kolv hör.

Ett ytterligare syfte med uppfinningen är att uppnå det primära syftet med en så enkel och pålitlig tryckpulsgeneratorkonstruktion som möjligt.

REDOGÖRELSE FÖR UPPFINNINGEN

Syftet med uppfinningen uppnås med den i patentkravets 1 ingress definierade metoden, kännetecknad av att kommunikationen mellan kammarens första del och högtryckskällan hålls bruten under det att en förskjutning av kroppen från ett i förväg givet utgångsläge i den första riktningen åstadkoms genom utlösning av den första fjädern, och kommunikationen mellan kammarens första del och högtryckskällan hålls öppen under det att kroppen förskjuts tillbaka i den andra förskjutningsriktningen till nämnda utgångsläge, varvid en förspänning av den första fjädern åstadkoms.

Den tryckpulsöverförande kroppen verkar lämpligen mot eller bildar del av en ventil, fortsättningsvis benämnd motorventil, till en förbränningsmotors förbränningskammare. Alternativt verkar den mot eller bildar del av en VCR-kolv för styrning av kompressionsvolymen hos en förbränningsmotors förbränningskammare. Normalt sett

kommer en förskjutning av den tryckpulsöverförande kroppen i den första riktningen att medföra ett öppnande av motorventilen, det vill säga en förskjutning av den från ett stängt läge i anliggning mot ett säte, eller en reduktion av förbrånningskammarens kompressionsvolym genom förskjutning av en VCR-kolv.

De första och andra fjädrarna kan vara av mekanisk, pneumatisk eller hydraulisk typ. I samband med utlösningen av den första fjädern kommer denna att under den efterföljande rörelsen överföra energi till den andra fjädern, som därvid övergår till ett komprimerat tillstånd. Ett vändläge nås, motsvarande det maximala eller önskade öppnandet av en motorventil eller det önskade läget hos en VCR-kolv. I detta läge är det tänkbart, men inte nödvändigt att låsa motorventilen. VCR-kolven måste dock på något sätt låsas i detta läge. Vi återkommer senare till hur detta rent praktiskt kan gå till. Efter uppnåendet av vändläge, i vilket den andra fjädern är i ett förspänt tillstånd, kommer den andra fjädern att förskjuta motorventilen eller VCRkolven tillbaka till utgångsläget. På grund av förluster i samband med förskjutningsrörelserna kommer emellertid inte en fullständig återgång till utgångsläget att skc. Uppfinningen går ut på att man genom assistans av en tryckfluid med högtryck åstadkommer en fullständig återföring till utgångsläget. I en av sökanden inlämnad parailell patentansökan ges ett förslag på hur man i fallet med en hydraulisk eller pneumatisk första fjäder kan åstadkomma en sådan återgång genom dränering av tryckfluid från den kammare i vilken den tryckpulsöverförande kroppen är anordnad att förskjutas. Den föreliggande ansökan och nämnda parallella ansökan visar med andra ord två olika principer för återföring av en tryckpulsöverförande kropp hos en tryckpulsgenerator till sitt utgångsläge.

Enligt uppfinningen öppnas kommunikationen mellan kammarens första del och högtryckskällan under en tidsperiod tillräcklig för att

30

5

10

15

20

fullständig återföring av nämnda kropp till utgångsläget ska uppnås genom verkan av tryckfluiden och den andra fjädern.

Kommunikationen mellan kammarens första del och högtryckskällan öppnas med fördel under ett avslutande skede av förskjutningen i den andra riktningen, för vilket den andra fjäderns verkan är otillräcklig för fullständig återföring av nämnda kropp till utgångsläget.

Kommunikationen mellan kammarens första del och högtryckskällan 10 hålls öppen under en tidsperiod under vilken kvarhållning av nämnda kropp i utgångsläget önskas.

15

20

25

När sedan utlösning åter ska ske sker detta genom tryckavlastning i kammarens första del. Tryckpulsgeneratorn innefattar i en utföringsform en ledning som leder mellan kammarens första och andra delar, och medel för öppning/brytning av kommunikationen mellan nämnda delar via denna ledning, varvid denna kommunikation hålls stängd under det att kommunikationen mellan högtryckskällan och kammarens första del hålls öppen, och hålls öppen under det att kommunikationen mellan högtryckskällan och kammarens första del hålls stängd.

Enligt uppfinningen föredras att tryckpulsgeneratorn innefattar en ledning som leder mellan kammarens första del och en lågtryckskälla, och medel för öppning/brytning av kommunikationen via denna ledning, och att nämnda kommunikation hålls bruten när kommunikation mellan högtryckskällan och kammarens första del hålls öppen. Nämnda kommunikation bör vara öppen under den tid när kommunikationen mellan högtryckskällan och kammarens första del är bru-30 ten, för att göra det möjligt för fluid att fritt strömma in i eller ut ur kammarens första del under den del av förskjutningsrörelsen då inte

högtryck ska appliceras för den fullständiga förskjutningen till utgångsläget.

Enligt ett utföringsexempel inbegriper uppfinningen att tryckpulsgeneratorn innefattar en ledning för kommunikation mellan en lågtryckskälla och kammarens andra del, och medel för öppning/brytning av denna kommunikation, och att denna kommunikation bryts när den tryckpulsöverförande kroppen, efter att ha förskjutits i den första riktningen, har nått ett bortaläge, motsatt utgångsläget, för låsning av kroppen position i bortaläget. Kommunikationen bryts därvid så till vida att flöde i riktning mot lågtryckskällan bryts/stoppas. På så vis är det möjligt att styra den tid under vilken ventilen är öppen i fallet med en motorventil. I fallet med en VCR-kolv, kan denna på detta sätt låsas i den position som man önskar för uppnåendet av en önskad kompressionsvolym hos förbränningskammaren.

10

15

20

Syftet med uppfinningen uppnås även med en enligt patentkravets 7 ingress definierad tryckpulsgenerator, kännetecknad av att medlen för öppning/brytning av kommunikationen mellan kammarens första del och högtryckskällan är anordnade bryta kommunikationen mellan dessa under det att en förskjutning av kroppen från ett i förväg givet utgångsläge i den första riktningen åstadkoms genom utlösning av den första fjädern, och anordnade att

hålla kommunikationen mellan kammarens första del och högtryckskällan öppen under det att kroppen förskjuts tillbaka i den andra förskjutningsriktningen till nämnda utgångsläge, varvid en förspänning av den första fjädern åstadkoms. Nämnda anordnande av medlen för öppning/brytning av kommunikationen mellan kammarens första del och högtryckskällan inbegriper att medel för avkänning av den tryckpulsöverförande kroppens förskjutningsläge används för aktiveringen av de förstnämnda medlen vid önskad tid-

punkt. Alternativt kan nämnda aktivering vara baserad på förfluten tid från en föregående aktivering eller avaktivering av de förstnämnda medlen.

I övrigt är lämpligen tryckpulsgeneratorn utformad på det sätt som beskrivits ovan i samband med sammanfattningen av metoden enligt uppfinningen.

Medlet för att öppna/bryta kommunikationen i ledningen mellan kammarens första del och högtryckskällan, innefattar med fördel en solenoidaktiverad ventilkropp.

Medlet för att öppna/bryta kommunikationen i ledningen mellan kammarens första del och lågtryckskällan innefattar också med fördel en solenoidaktiverad ventilkropp, liksom även medlet för att öppna/bryta kommunikationen mellan kammarens andra del och lågtryckskällan.

Det föredras att tryckpulsgeneratorn innefattar eller är kopplad till en styrenhet med ett datorprogram för styrning av tryckpulsgeneratorn i enlighet med metoden enligt uppfinningen.

Vidare avser uppfinningen en kolvmotor med en ventil för inflöde eller utflöde av luft eller en luft/bränsleblandning relativt en förbränningskammare, kännetecknad av att den innefattar en tryckpulsgenerator enligt uppfinningen, för drivning av åtminstone en sådan ventil medelst tryckpulser. Normalt innefattar en sådan motor både ventiler för inflöde och utflöde och företrädesvis drivs bägge dessa kategorier av ventiler av en tryckpulsgenerator enligt uppfinningen.

Uppfinningen avser även en kolvmotor med en VCR-kolv i anslutning till en förbränningskammare hos motorn, kännetecknad av att den

30

25

innefattar en tryckpulsgenerator enligt uppfinningen för drivning av VCR-kolven.

Ytterligare särdrag hos och fördelar med den föreliggande uppfinningen framgår av den följande detaljerade beskrivningen.

KORT FIGURBESKRIVNING

- 10 Uppfinningen ska härefter beskrivas i exemplifierande syfte med hänvisning till de bifogade ritningarna, på vilka:
  - Fig. 1 är en schematisk tvårsnittsbild av en tryckpulsgenerator enligt ett första utföringsexempel på uppfinningen,
  - Fig. 2 visar ett andra utföringsexempel på tryckpulsgeneratorn enligt uppfinningen,
- Fig. 3 visar ett tredje utföringsexempel på tryckpulsgeneratorn enligt 20 uppfinningen,
  - Fig. 4 visar ett fjärde utföringsexempel på tryckpulsgeneratorn enligt uppfinningen,
- 25 Fig. 5 visar ett femte utföringsexempel på tryckpulsgeneratorn enligt uppfinningen,
  - Fig. 6 visar ett sjätte utföringsexempel på tryckpulsgeneratorn enligt uppfinningen,
  - Fig. 7 visar ett sjunde utföringsexempel på tryckpulsgeneratorn enligt uppfinningen, och

15

Fig. 8 visar ett åttonde utföringsexempel på tryckpulsgeneratorn enligt uppfinningen.

DETALJERAD BESKRIVNING AV UPPFINNINGEN

Fig. 1 visar en tryckpulsgenerator enligt ett första utföringsexempel på den föreliggande uppfinningen. Tryckpulsgeneratorn innefattar ett hus eller en kropp 1, i vilken en kammare 2 är anordnad. Kammaren 2 är företrädesvis cylindrisk. I kammaren 2 är en tryckpulsöverförande kroppen 3 förskjutbart anordnad. Den tryckpulsöverförande kroppen 3 bildar en kolv som vid sin ytterperiferi ligger an tätt mot kammarens 2 vägg. Kroppen 3 delar av kammaren i en första del 4 och en andra del 5. Kammaren 2 är i detta fall inte sluten, utan dess andra del 5 är i detta fall i direkt kommunikation med omgivningen, som kan vara atmosfären.

Den tryckpulsöverförande kroppen 3 bildar i detta utföringsexempel del av en ventil 6 till en förbränningsmotors förbränningskammare7. Kroppen 3 kan emellertid också vara separat och anordnad att påverka, det vill säga förskjuta, ventilen 6. Kroppens 3 kolvparti är via en stång, med mindre tvärsnittsarea än kolvpartiet, förbunden med motorventilen 6. Nämnda stång genomskjuter kammarens 2 första del 4 och tillåter en fluid i nämnda första del att verka på den del av kolvens tvärsnittsarea som inte täcks av stångens tvärsnitt. Stången skjuter tätt ut ur kammaren 2 och igenom husets 1 vägg. Ventilen 6 kan fungera som inloppsventil för bränsle eller en bränsleluftblandning eller som en utloppsventil för avgaser. Tryckpulsgeneratorn är avsedd att fungera som ett alternativ till en konventionell kamaxel för styrning av ventilens 6 öppnings- och stängningsrörelse. I förbränningskammarens 7 vägg, här ett cylinderhuvud, är på sed-

vanligt sätt ett säte 8 anordnat, mot vilket ventilen 6 vilar i sitt stängda läge.

Tryckpulsgeneratorn innefattar vidare en högtryckskälla 9 och en lågtryckskälla 10 för en tryckfluid, som kan vara antingen gasformig eller vätskeformig. Lågtryckskällan kan till exempel, i det fallet att vätskan är olja tillhörande en förbränningsmotors oljesystem, utgöras av ett till motorn hörande oljetråg. Det ska inses att en pump eller kompressor (icke visad) bör vara anordnad i anslutning till tryckpulsgeneratorn, eller bilda del av denna, för generering av nämnda 10 högtryck och därmed bildande av högtryckskällan. En första ledning 11 leder mellan kammarens 2 första del 4 och högtryckskällan 9, medan en andra ledning 12 leder mellan kammarens första del 4 och lågtryckskällan 10. Det finns vidare ett medel i form av en av en sole-15 noid 13 aktiverad ventilkropp eller slidventil 14 för öppning/brytning av kommunikationen mellan kammarens 2 första del 4 och högtryckskällan 9 via den första ledningen 11. Samma solenoidaktiverade ventilkropp 14 bildar också ett medel för öppning/brytning av kommunikationen mellan kammarens 2 första del 4 och lågtryckskäl-20 lan 10 via den andra ledningen 12. Denna dubbelfunktion för slidventilen 14 uppnås genom att den är anordnad att korsa bägge de nämnda ledningarna 11,12 och är försedd med öppningar 15 som i givna lägen öppnar ledningarna 11, 12. Slidventilen 14 är anordnad att öppna kommunikationen i den ena av ledningarna 11, 12 när den 25 bryter kommunikationen i den andra av nämnda ledningar. De bägge öppningarna 15 kan ersättas av enbart en öppning såsom visas i fig. 2. Styrningen av flödet av tryckfluid i ledningar 11 och 12 ska förklaras närmare senare.

Lämpligen innefattar tryckpulsgeneratorn en styrenhet (icke visad), t.ex. en datorenhet med mjukvara och processor, för styrning av medlen 13, 14 för öppning/brytning av kommunikationerna mellan kammarens 2 första del 4 och högtryckskällan 9 respektive lågtryckskällan 10. Styrningen sker baserat på läget hos en kolv i förbränningsmotorns förbränningskammare 7. Det ska därför inses att en förbränningsmotor enligt uppfinningen bör vara utrustad med medel (icke visade) för avkänning av kolvens läge, det vill säga vevvinkelgrad, och att styrningen sker baserat på signaler som anger nämnda läge.

Vidare innefattar tryckpulsgeneratorn en första fjäder 16 och en andra fjäder 17, anordnade att verka för förskjutning av nämnda kropp i en första riktning respektive andra riktning i kammaren 2. I det i fig. 1 visade utföringsexemplet är den andra fjädern 17 en mekanisk fjäder som är anordnad mellan förbränningskammarens 7 vägg 18 och en med ventilens 6 skaft 19 förbunden stödplatta 20. 15 Den andra fjädern strävar efter att stänga ventilen 6, det vill säga trycka den mot sätet 8.

Den första fjädern 16 är i detta fall av pneumatisk typ. En med motorventilens 6 skaft 19 förbunden kolv, i detta fall bildad av stödplattan 20, avgränsar tillsammans med omgivande väggar hos det tidigare nämnda huset 1 en kammare 21, som via en ledning 22 leder till en högtryckskälla 23, till exempel bildad av en kompressor, för en gas eller gasblandning, till exempel luft. Det finns vidare ett medel 24 för öppning/brytning av kommunikationen mellan kammaren 21 och den tillhörande högtryckskällan 23. Nämnda medel är här bildat av en avsmalning eller öppning 24 i ventilens 6 skaft 19, varvid nämnda skaft är anordnat att korsa ledningen 22 och den nämnda öppningen eller avsmalningen 24 är anordnad att i ett givet läge, här motsvarande ventilens stängda läge, hemmaläget, öppna för kommunikation mellan kammaren 21 och den tillhörande högtryckskällan 23. I övriga förskjutningslägen bryter ventilskaftet 19 kommunikationen i ledningen 22. Detta innebär att den pneumatiska första fjädern 16 för-

30

10

20

spänns i ett hemmaläge och därmed tillförs energi som gått förlorad under en föregående ventilrörelse. Så snart motorventilen förskjuts, kommer kommunikationen med den till kammaren hörande högtryckskällan att upphöra. Den komprimerade fluid som finns i kammaren 21 kommer då att expandera mot den andra fjäderns 17 verkan och, förutsatt att trycket är tillräckligt, leda till en förskjutning av motorventilen.

För åstadkommande av en tryckpuls som i sin tur leder till en öppnings- och en påföljande stängningsrörelse hos motorventilen 6 ska medlen för öppning brytning av kommunikationen i de första och andra ledningarna styras på följande sätt, utgående från det i fig. 1 visade utgångsläget: I utgångsläget är kommunikationen mellan kammarens första del 4 och högtryckskällan 9 öppen och kommunikationen mellan kammarens första del 4 och lågtryckskällan 10 stängd. Till att börja med aktiveras (alternativt avaktiveras, beroende av typ av solenoid (skjutande eller dragande)) solenoiden 13, varpå den tillhörande slidventilkroppen 14 förskjuts till ett läge i vilken kommunikationen mellan högtryckskällan 9 och kammarens första del 4 bryts och kommunikationen mellan lågtryckskällan 10 och kammarens första del 4 öppnas. Därvid upphör den tryckverkan på den tryckpulsöverförande kroppen i en andra riktning (uppåt i figuren) som beror av fluiden i kammarens första del 4. Den förspända pneumatiska fjädern 16 kommer därvid att utlösas och förskjuta den tryckpulsöverförande kroppen 3, inklusive motorventilen 6, i riktning nedåt på figuren, det vill säga i en riktning som leder till att motorventilen 6 öppnas. Förskjutningen sker under det att energi som avges från den första fjädern 16 övergår till den mekaniska andra fjädern 17, vilken här komprimeras. Vid ett givet förskjutningsläge, som beror av den andra fjäderns 17 fjäderkonstant och det valda trycket hos den högtryckskälla 23 som levererat tryckfluiden till den därtill hörande kammaren 21, nås ett bortre vändläge, eller bortaläge, hos

5

10

15

20

25

motorventilen 6. Den energi som nu är lagrad i den andra fjädern 17 förskjuter den tryckpulsöverförande kroppen 3 och motorventilen 6 tillbaka i riktning mot utgångsläget. Emellertid har energiförluster uppkommit under hela förskjutningsrörelsen, och den energi som finns lagrad i den andra fjädern 17 är otillräcklig för en fullständig återföring av motorventilen 6 till utgångsläget, det vill säga dess stängda läge. Vid ett givet läge, eller en given position hos den tryckpulsöverförande kroppen 3, eller vid detektering av att tryckfluidflödet ut ur kammarens 2 första del 4 eller kammaren 21 minskar eller upphör, aktiveras solenoiden åter, för att nu återgå till det utgångsläge som visas i figur 1. Därvid tillförs kammarens första del 4 ett högtryck som bidrar till att återföra motorventilen 6 till sitt stängda utgångsläge och till att hålla kvar ventilen i detta läge till dess att den tryckpulsöverförande kroppen på nytt, med en styrning lik den som just beskrivits, bringas att öppna och stänga motorventilen. Det ska inses att tryckpulsgeneratorn, för att möjliggöra sådan noggrann styrning av de aktiva komponenterna, i detta fall solenoiden 13, ska vara operativt förbunden med eller försedd med någon typ av sensor, som antingen känner av den tryckpulsöverförande kroppens 3 rörelse eller flödet i någon av nämnda ledningar 12, 22, för att på signal från denna sensor aktivera solenoiden 13 vid korrekt tidpunkt. Alternativt kan man i stället, vid givna driftförutsättningar, aktivera solenoiden baserat på förfluten tid från utlösning av den första fjädern.

10

15

20

30

Fig. 2 visar en modifierad version av tryckpulsgeneratorn i fig. 1, där, som tidigare nämnts, skillnaden ligger i att enbart en öppning 15 är anordnad i den solenoidaktiverade slidventilkroppen 14.

I fig. 3 visas ett alternativt utföringsexempel på tryckpulsgeneratorn enligt uppfinningen. Liksom i de föregående utföringsexemplen finns en första ledning 11 som leder från kammarens första del 4 till en högtryckskälla 9 och en andra ledning 12 som leder från kammarens

första del 4 till en lågtryckskälla 10. Det finns också en tredje ledning 25 som leder från kammarens andra del 5 till en lågtryckskälla. En solenoidaktiverad slidventil 26 styr flödet i ledningen 11 till nämnda högtryckskälla 9 och är även anordnad att öppna/bryta kommunikationen i den ledning 22 som leder mellan den ytterligare högtryckskälla 23 och den kammare 21 som tillsammans bildar den pneumatiska första fjädern 16. En ytterligare solenoidaktiverad slidventil 27 öppnar/bryter kommunikationen dels i den andra ledningen 12, dels i den tredje ledningen 25. En fjärde ledning 28, till vilken de andra och tredje ledningarna ansluter, leder också från kammarens andra del 5 till lågtryckskällan 10. En backventil 29 är anordnad i den fjärde ledningen 28 för att förhindra direkt flöde via denna ledning från kammarens andra del 5 till lågtryckskällan 10, men tillåta flöde i motsatt riktning. En femte ledning eller kanal 38 sträcker sig från lågtryckskällan 10 till kammarens första del 4. En backventil 39 i denna förhindrar flöde från den andra delen 4 till den första delen 5 men öppnar för flöde i motsatt riktning, vilket behövs för att kammarens första del ska kunna fyllas med tryckfluid under en återgångsrörelse till utgångsläget utan öppnande av kommunikationen mellan högtryckskällan 9 och kammarens första del 4. En motsvarande lösning visas även i fig. 6.

5

10

15

20

25

30

Funktionen är följande: när den första fjädern 16 ska utlösas, bryts kommunikationen i ledningarna 11, 22 till de första och andra högtryckskällorna 9, 23. Samtidigt eller därefter öppnas kommunikationen i den andra ledningen 12 för att möjliggöra fluidflöde från kammarens första del 4 till lågtryckskällan 10. Kommunikationen i den tredje ledningen kan såsom här, men behöver inte, vara bruten under detta skede. Backventilen 29 garanterar att fluid från lågtryckskällan 10, och eventuellt från kammarens första del via de andra och fjärde ledningarna 12, 28, kan strömma in i kammarens andra del 5. När motorventilen nått ett vändläge i vilket energin till

stor del överförts från den första fjädern 16 till den andra fjädern 17, finns inte någon möjlighet för fluiden att strömma ut ur kammarens andra del 5, eftersom kommunikationen i den tredje ledningen 25 i detta läge ska vara bruten. Därmed har en låsning i vändläget erhållits. När en återgång till utgångsläget önskas, öppnas kommunikationen i den tredje ledningen 25. För åstadkommande av fullständig återgång till utgångsläget är det nödvändigt att i slutet av återgångsrörelsen åter öppna för kommunikation i den första ledningen 11. Såsom tryckpulsgeneratorn är utformad i detta utföringsexempel, och även i det föregående, kommer även kommunikationen i den ledning 22 som förbinder kammaren 21 med den ytterligare högtryckskällan 23 att öppnas. Det ska inses att motverkande krafter uppstår, men att trycket i den första högtryckskällan 9 är sådant att den pneumatiska fjäderns 17 kraft övervinns och utgångsläget uppnås.

Fig. 4 visar en förenklad utföringsform, där den pneumatiska första fjädern 16 är ersatt av en mekanisk fjäder 30, vilket dock inte är nödvändigt. Den andra ledningen 12, som leder från kammarens första del till lågtryckssidan, gör detta via kammarens andra del 5 och en ytterligare ledning 28, motsvarande den fjärde ledningen 28 i det föregående utföringsexemplet. Den andra ledningen 12 kan alltså här sägas sträcka sig från kammarens först del 4 till dess andra del 5. I övrigt innefattar tryckpulsgeneratorn enligt denna utföringsform, liksom i den enligt fig. 1, en solenoidaktiverad slidventil 14 för öppning/brytning av kommunikationen i de första och andra ledningarna 11, 12, anordnad att bryta i den ena av ledningarna samtidigt som den öppnar i den andra.

Fig. 5 visar ytterligare en utföringsform som motsvarar den enligt fig.

4, med den enda skillnaden att den första fjädern 16 är en pneumatisk fjäder likt den i fig. 1.

Fig. 6 visar en utföringsform som i stort motsvarar den enligt fig. 5, men där separata solenoidaktiverade slidventilkroppar 33, 34 används för öppning/brytning av kommunikationen i den första respektive andra ledningen 11, 12.

5

10

Fig. 7 är en vy ovanifrån som visar en utföringsform hos vilken en solenoidaktiverad slidventilkropp 35 används för att reglera flödet i två intill varandra liggande ledningar. Det unika med denna utföringsform är att slidventilkroppen 35 och ledningarna 36, 37 är anordnade så att slidventilkroppen kan förskjutas i ett horisontalplan i stället för i ett vertikalplan. I de fall då man önskar minimera tryckpulsgeneratorns höjd, till exempel då den sitter på eller bildar del av en förbränningsmotors cylinderhuvud, kan den lösning som visas i fig. 7 vara fördelaktig. Likaså om man inte önskar att tyngdkraften ska ha någon större inverkan på slidventilkroppens 35 läge.

15

20

25

30

Fig. 8 visar ytterligare en utföringsform av uppfinningen. Här finns det två ledningar 40, 41 från kammarens andra del 5 till lågtryckskällor 10, som kan vara en och samma lågtryckskälla. En solenoidaktiverad slidventilkropp 42 är anordnad att öppna/bryta kommunikationen i den ena av nämnda ledningar 40, medan en backventil 43, som stänger i riktning mot lågtryckskällan 10 är anordnad i den andra ledningen 41. Två ytterligare ledningar 44, 45 leder på ett motsvarande sätt mellan kammarens första del 4 och lågtryckskällor, som också kan vara en och samma lågtryckskälla 10. Slidventilkroppen 42 används för öppning/brytning av kommunikationen i den ena av dessa ledningar 44, och en backventil 46, som stänger i riktning mot lågtryckskällan 10 är anordnad i den andra ledningen 45. Det finns också en ledning 11 mellan en högtryckskälla 9 och kammarens första del 4, och i denna ledning är en fjäderbelastad slavventil 47 anordnad. Slavventilen kommer, genom nämnda fjäderpåverkan, att stänga ledningen 11 om trycket i kammarens för-

sta del 4 är så lågt att fjäderkraften, som verkar uppåt på slavventilen 47 i fig. 8, inte övervinns. Slidventilkroppen 42 är också anordnad att öppna/bryta kommunikationen i denna ledning 11. Slidventilkroppen är anordnad att öppna ledningen 11 och ledningen 40 samtidigt som den bryter kommunikationen i ledningen 44, och vice versa. När den tryckpulsöverförande kroppen 3 ska förskjutas från hemmaläget som visas i fig. 8 till ett bortaläge, aktiveras slidventilkroppen 42, varpå kommunikationen mellan högtryckskällan 9 och kammarens andra del 4 bryts, och flöde från kammarens andra del 4 till lågtryckskällan 10 via ledningen 44 tillåts. När trycket i kammarens första del 4 minskar kommer slavventilen 47 att av fjäderverkan stänga. Den tryckpulsöverförande kroppen 3 når ett vändläge och en återrörelse till utgångsläget ska påbörjas. Dock är den låst i bortaläget på grund av slidventilkroppens 42 läge. Dessa rörelser beror av den energi som först övergår från den förspända första fjädern 16 till den andra fjädern 17 och därefter strävar efter att gå tillbaka till den första fjädern. För att komma loss från det låsta bortaläget, släpps, eller återaktiveras solenoiden/slidventilen 42 tillbaka till det i fig. 8 visade läget. Emellertid kommer slavventilen 47 att förbli stängd intill dess att den tryckpulsöverförande kroppens 3 rörelse avstannar och ett högre tryck, på grund av den första fjåderns 16 verkan, åter etableras i kammarens första del 4. Först då öppnas för kommunikation i ledningen 11 och sker fullständig återföring av den tryckpulsöverförande kroppen 3 till utgångsläget.

25

30

5

10

15

20

Även om det inte visas på figurerna ska det inses att elektromagnetiskt aktiverade, företrädesvis solenoidaktiverade, slidventiler normalt är försedda med en returfjäder eller liknande för återföring av ventilkroppen i fråga när aktiveringen upphör. Det är naturligtvis också möjligt att tänka sig dubbla solenoider, som verkar på ventilkroppen i motsatta riktningar och som samverkar för fram- och återskjutning av ventilkroppen mellan de lägen i vilka den öppnar respektive bryter

kommunikationen i en eller flera ledningar eller förbindelser. Aktivering av en solenoid, och därmed den tillhörande ventilkroppen, ska betraktas i vid mening och kan inbegripa såväl aktivering som deaktivering, det vill säga släppning. Samtliga solenoider avses vara styrda medelst signal från den tidigare i ansökan nämnda styrenheten, som är försedd ett datorprogram för utförande av de steg som metoden enligt uppfinningen innefattar. Antalet använda solenoidaktiverade ventiler beror till stor del av hur man väljer att placera de ledningar i vilka man önskar styra flödet. En slidventilkropp kan till exempel förses med ett flertal öppningar och vara anordnad att ansvara för öppnande/brytande av kommunikationen i ett flertal ledningar.

Likaså kan slav- eller pilotventiler som i sig inte är solenoiddrivna men som indirekt styrs via en solenoidaktiverad ventilkropp ersätta eller komplettera vilken som helst av de ovan beskrivna medlen för öppning/brytning av kommunikationen mellan kammarens delar eller mellan varje enskild del och högtryckskällan respektive lågtryckskällan. Sådana lösningar får anses ligga inom ramen för vad som är definierat i de bifogade patenkraven.

20

10

15

Det ska vidare nämnas att den tryckpulsöverförande kroppen 3 enligt en alternativ applikation kan ha till uppgift att direkt påverka ett bränsle för åstadkommande av direkt bränsleinsprutning i en förbränningsmotors förbränningskammare.

25

30

Det ska vidare nämnas att det hus i vilket tryckpulsgeneratorns kammare 2 och den tryckpulsöverförande kroppen 3 är anordnade kan vara topplocket eller cylinderhuvudet på en motor enligt uppfinningen. Huset kan alternativt vara separat och fästat vid eller mot ett cylinderhuvud.

Det ska inses att den tryckpulsöverförande kroppen i samtliga tilllämpningar av uppfinningen antingen kan vara direkt förbunden med, det vill säga bilda del av, en ventilkropp eller en VCR-kolv som den ska verka mot och driva, eller vara separat från denna.

5

I de applikationer som diskuterats ovan är fluidtrycket, högtrycket, typiskt 100-500 bar när fluiden är en vätska, typiskt olja, och 3-30 bar när fluiden är en gas eller gasblandning, typiskt luft.

10

PATENTKRAV

- 1. Metod för generering av tryckpulser via en tryckpulsöverförande kropp (3) som är förskjutbart anordnad i en kammare (2),
- vid vilken en tryckfluids flöde in i och ut ur nämnda kammare (2) styrs elektromekaniskt för åstadkommande av tryckförändringar för förskjutning av kroppen hos en tryckpulsgenerator som innefattar
  - nämnda kammare (2), avdelad i en första och andra del (4,5) av nämnda kropp (3).
- en första fjäder och en andra fjäder (16,17), anordnade att verka för förskjutning av nämnda kropp (3) i en första riktning respektive andra riktning i kammaren,
  - en första ledning (11) som leder mellan en högtryckskälla (9) och kammarens första del (4),
- varvid tryckfluiden i kammarens första del (4) verkar på nämnda kropp (3) för förskjutning av nämnda kropp (3) i den andra riktningen, och
  - medel (13,14) för öppning/brytning av en kommunikationen mellan kammarens första del (4) och högtryckskällan via den första ledningen (11),

kännetecknad av att

- kommunikationen mellan kammarens första del (4) och högtryckskällan (9) hålls bruten under det att en förskjutning av kroppen (3) från ett i förväg givet utgångsläge i den första riktningen åstadkoms genom utlösning av den första fjädern (16),
- och kommunikationen mellan kammarens första del (4) och högtryckskällan (9) hålls öppen under det att kroppen (3) förskjuts tillbaka i den andra förskjutningsriktningen till nämnda utgångsläge, varvid en förspänning av den första fjädern (16) åstadkoms.

20

2. Metod enligt krav 1, kännetecknad av att kommunikationen mellan kammarens första del (4) och högtryckskällan (9) öppnas under en tidsperiod tillräckig för att fullständig återföring av nämnda kropp (3) till utgångsläget ska uppnås genom verkan av tryckfluiden och den andra fjädern (17).

5

- 3. Metod enligt krav 1 eller 2, kännetecknad av att kommunikationen mellan kammarens första del (4) och högtryckskällan (9) öppnas under ett avslutande skede av förskjutningen i den andra riktningen, för vilket den andra fjäderns (17) verkan är otillräcklig för fullständig återföring av nämnda kropp (3) till utgångsläget.
- 4. Metod enligt något av kraven 1-3, kännetecknad av att kommunikationen mellan kammarens första del (4) och högtryckskällan (9)
  15 hålls öppen under en tidsperiod under vilken kvarhållning av nämnda kropp (3) i utgångsläget önskas.
- 5. Metod enligt något av kraven 1-4, kännetecknad av att tryckpulsgeneratorn innefattar en ledning (12) som leder mellan kammarens
  första del (4) och en lågtryckskälla (10), och medel för öppning/brytning av kommunikationen via denna ledning (12), och att
  nämnda kommunikation hålls bruten när kommunikation mellan
  högtryckskällan (9) och kammarens första del (4) hålls öppen.
- 6. Metod enligt något av kraven 1-6, kännetecknad av att tryckpulsgeneratorn innefattar en ledning (25, 28) för kommunikation mellan en lågtryckskälla (10) och kammarens (2) andra del (5), och medel (27) för öppning/brytning av denna kommunikation, och att denna kommunikation bryts när den tryckpulsöverförande kroppen (3) har nått ett bortaläge, motsatt utgångsläget, för låsning av kroppen (3) position i bortaläget.

7. Tryckpulsgenerator, innefattande

5

10

15

20

25

- en tryckpulsöverförande kropp (3) som är förskjutbart anordnad i en kammare,
- nämnda kammare, delad i en första och andra del (4,5) av nämnda kropp (3).
- en första fjäder och en andra fjäder, anordnade att verka för förskjutning av nämnda kropp (3) i en första riktning respektive andra riktning i kammaren (2),
- en första ledning som leder mellan en högtryckskälla och kammarens (2) första del (4),
- varvid tryckfluiden i kammarens (2) första del (4) verkar på nämnda kropp (3) för förskjutning av nämnda kropp (3) i den andra riktningen, och
- medel för öppning/brytning av en kommunikationen mellan kammarens (2) första del (4) och högtryckskällan (9) via den första ledningen,

kännetecknad av att

- medlen för öppning/brytning av kommunikationen mellan kammarens (2) första del (4) och högtryckskällan (9) är anordnade bryta kommunikationen mellan dessa under det att en förskjutning av kroppen (3) från ett i förväg givet utgångsläge i den första riktningen åstadkoms genom utlösning av den första fjädern (16), och anordnade att
- hålla kommunikationen mellan kammarens (2) första del (4)
  och högtryckskällan (9) öppen under det att kroppen (3) förskjuts tillbaka i den andra förskjutningsriktningen till nämnda
  utgångsläge, varvid en förspänning av den första fjädern (16)
  åstadkoms.
- 30 8. Tryckpulsgenerator enligt krav 7, kännetecknad av att den innefattar en ledning (12) som leder mellan kammarens (2) första del (4)

och en lågtryckskälla (10), och medel för öppning/brytning av kommunikationen via denna ledning (12).

- Tryckpulsgenerator enligt något av kraven 7 eller 8, kännetecknad
   av att den innefattar en ledning (25,28) för kommunikation mellan en lågtryckskälla (10) och kammarens (2) andra del (5), och medel (27) för öppning/brytning av denna kommunikation.
- 10. Tryckpulsgenerator enligt något av kraven 7-9, kännetecknad av att medlet (13,14,) för att öppna/bryta kommunikationen i ledningen mellan kammarens (2) första del (4) och högtryckskällan (9), innefattar en solenoidaktiverad ventilkropp (14).
- 11. Tryckpulsgenerator enligt något av kraven 8-10, **kännetecknad av** att medlet (13,14) för att öppna/bryta kommunikationen i ledningen mellan kammarens (2) första del (4) och lågtryckskällan (10) innefattar en solenoidaktiverad ventilkropp (14).
- 12. Tryckpulsgenerator enligt något av kraven 7-11, kännetecknad
   av att medlet (26) för att öppna/bryta kommunikationen mellan kammarens (2) andra del (5) och lågtryckskällan (10) innefattar en solenoidaktiverad ventilkropp.
- 13. Tryckpulsgenerator enligt något av kraven 7-12, kännetecknad
  av att den första fjädern (16) är en tryckfluidfjäder.
  - 14. Tryckpulsgenerator enligt något av kraven 7-12, kännetecknad av att den första fjädern (16) är en mekanisk fjäder.
- 15. Tryckpulsgenerator enligt något av kraven 7-14, **kännetecknad** av att den innefattar en styrenhet med ett datorprogram för styrning i enlighet med något av kraven 1-6.

16. Kolvmotor med en ventil för inflöde eller utflöde av luft eller en luft/bränsleblandning relativt en förbränningskammare, kännetecknad av att den innefattare en tryckpulsgenerator enligt något av kraven 7-15.

17. Kolvmotor med en VCR-kolv i anslutning till en förbränningskammare (7) hos motorn, **kännetecknad av** att den innefattar en tryckpulsgenerator enligt något av kraven 7-15.

10

SAMMANDRAG

Tryckpulsgenerator, innefattande en tryckpulsöverförande kropp (3) som är förskjutbart anordnad i en kammare, nämnda kammare, delad i en första och andra del (4,5) av nämnda kropp (3), en första fjäder och en andra fjäder, anordnade att verka för förskjutning av nämnda kropp (3) i en första riktning respektive andra riktning i kammaren (2), en första ledning som leder mellan en högtryckskälla och kammarens (2) första del (4), varvid tryckfluiden i kammarens (2) första del (4) verkar på nämnda kropp (3) för förskjutning av nämnda kropp (3) i den andra riktningen, och medel för öppning/brytning av en kommunikationen mellan kammarens (2) första del (4) och högtryckskällan (9) via den första ledningen. Medlen för öppning/brytning av kommunikationen mellan kammarens (2) första del (4) och högtryckskällan (9) är anordnade bryta kommunikationen mellan dessa under det att en förskjutning av kroppen (3) från ett i förväg givet utgångsläge i den första riktningen åstadkoms genom utlösning av den första fjädern (16), och anordnade att hålla kommunikationen mellan kammarens (2) första del (4) och högtryckskällan (9) öppen under det att kroppen (3) förskjuts tillbaka i den andra förskjutningsriktningen till nämnda utgångsläge, varvid en förspänning av den första fjädern (16) åstadkoms.

(fig. 1)

25

5

10

15

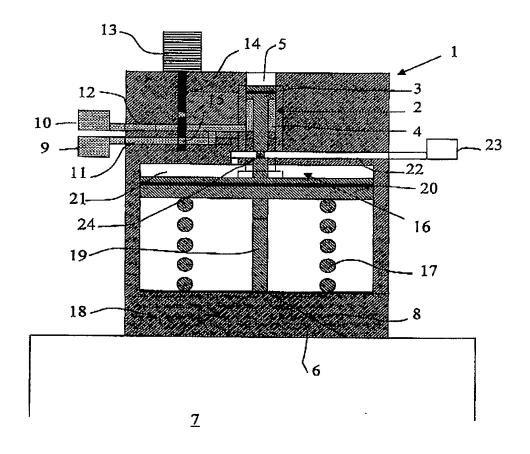

Fig. 1

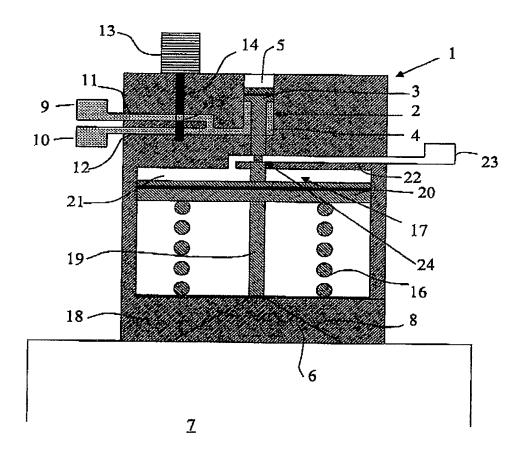

Fig. 2

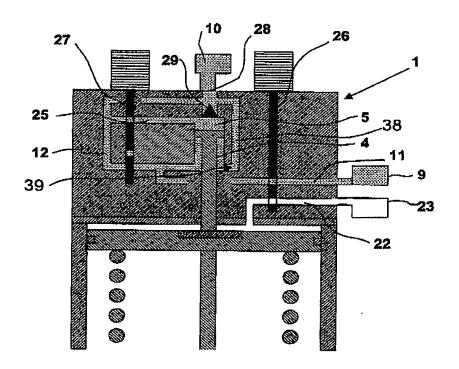

Fig. 3

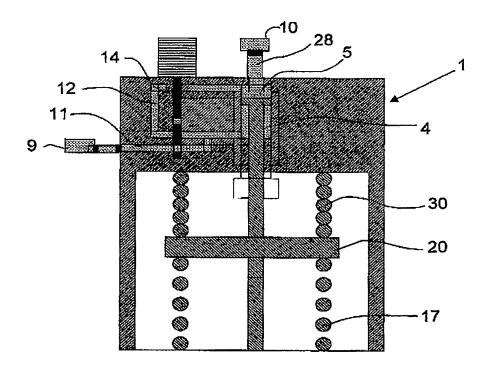

Fig. 4

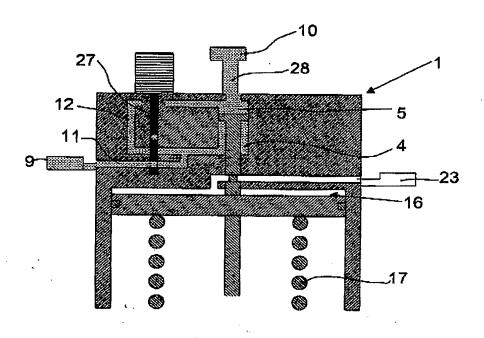

Fig. 5

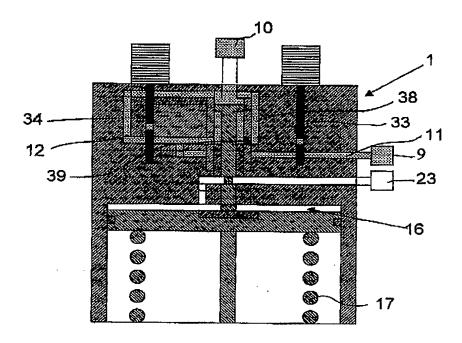

Fig. 6

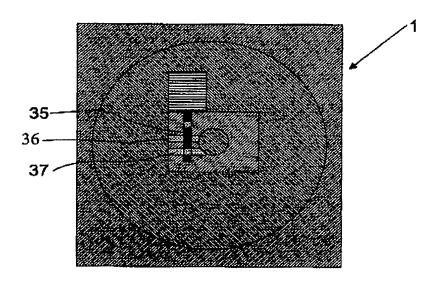

Fig. 7

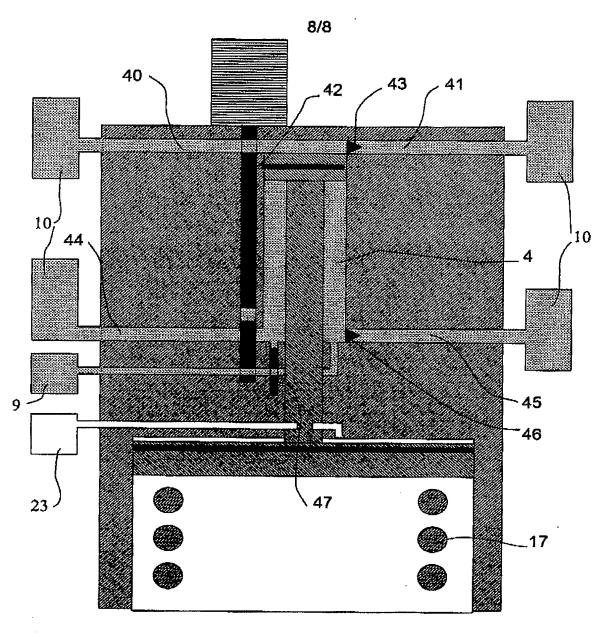

Fig. 8